

Liitetaulukko 1.

Kirjallisuuskatsaukseen valitut artikkelit

OSCE = Objective Structured Clinical Examination; objektiivinen strukturoitu kliinisen osaamisen mittari

SP = Simulated Patient, Standardized Patient; simuloitu potilas, standardisoitu potilas

SPIKES (Setting up, Perception, Invitation, Knowledge, Emotions, Strategy and Summary); huonojen uutisten kertomiseen kehitetty kuuden kohdan malli

Tutkijat, julkaisuvuosi, maa (viite)	Koulutuksen toteutus	Menetelmät	Keskeiset tulokset
Vermyleen ym. 2020 Yhdysvallat (42)	Pakollista opetusta Opetuksen alussa SP-harjoitus ja palaute Luento (SPIKES), havaintoesitys huonojen uutisten kertomisesta, oman oppimissuunnitelman laatiminen, SP-harjoittelu pienryhmissä ja palaute Opetuksen lopussa SP-harjoitus	Ennen opetusta ja opetuksen lopussa videoitujen SP-harjoitusten asiantuntija-arviointi Jälkikysely	Opiskelijat paransivat merkittävästi suoritustaan Opetus paransi itseluottamusta kertoa huonoja uutisia ja käsitellä siihen liittyviä tunteita Palaute ja SP-harjoitukset koettiin hyödyllisiksi
Schmitz ym. 2020 Sveitsi (43)	Vapaaehtoinen opetus vuorovaikutuskurssin suorittaneille SPIKES-mallin esittely verkko-oppimateriaalina Teksti, video, vihjeitä sisältävä teksti tai vihjeitä sisältä video huonojen uutisten kertomisesta SP-harjoitus	Kysely ennen SP-harjoitusta Videoitujen SP-harjoitusten asiantuntija-arviointi	Teksti- ja videoesimerkissä vihjeitä saaneet suoriutuivat SP-harjoituksista paremmin kuin muut
de Moura Villela ym. 2020 Brasilia (44)	Valinnainen kurssi Keskustelu, SPIKES-mallin harjoittelu, videoidut roolipelit ja palaute	Ryhmähaastattelut ennen ja jälkeen opetuksen	Huonojen uutisten kertomisen merkityksellisyys ymmärrettiin Roolipelit ja SPIKES-mallin käyttö harjoituksissa koettiin hyödyllisiksi Tieto huonojen uutisten kertomisesta lisääntyi ja taidot kehittyivät
Carrard ym. 2020 Sveitsi (45)	Opetus osana pakollista vuorovaikutuskurssia Interventioryhmä: yksilöllistä videoitua SP-harjoittelua Vertailuryhmä: videoitua SP-harjoittelua pienryhmissä Opetuksen lopuksi kaikilla yksi videoitu SP-harjoitus	SP-videoiden arviointi: ulkopuolinen henkilö arvioi potilaan näkökulmasta Interventioryhmässä arvio myös ennen opetusta	Yksilöllisen ja pienryhmäharjoittelun välillä ei ollut merkittävää eroa Interventioryhmässä havaittiin kehittymistä opetuksen myötä lähes kaikilla arvioituilla osa-alueilla

Vermyleen ym. 2019 Yhdysvallat (46)	Pilotti osana pakollista opetusta Opetuksen alussa SP-harjoitus ja palaute Luento (SPIKES), havaintoesitys huonojen uutisten kertomisesta, oman oppimissuunnitelman laatiminen, SP-harjoitukset pienryhmissä ja palaute Opetuksen lopussa SP-harjoitus	Ennen koulutusta ja koulutuksen lopussa videoitujen SP-harjoitusten asiantuntija-arviointi	Opiskelijat kehittivät huonojen uutisten kertomisessa
Westmoreland ym. 2019 Botswana (47)	Osa tutkintoon kuuluvaa lastentautien opetusta pienryhmissä Luento (SPIKES), esimerkkiroolipeli luokan edessä, roolipeli pareittain ja palaute, keskustelu pienryhmässä	Ennako- ja jälkikysely OSCE-testin asiantuntija-arvio	Itseluottamus ja huonojen uutisten kertomisen taito paranivat SPIKES-malli ja roolipelit koettiin hyödyllisiksi Opiskelijoiden OSCE-tulokset paranivat
Brouwers ym. 2018 Alankomaat (48)	Perustutkintokoulutukseen integroitu opetus 1. lukuvuosi: interaktiivinen luento 2. lukuvuosi: kotitehtävä ja verkko-opiskelua, roolipelit pienryhmissä ja palaute 4. lukuvuosi: kotitehtävä, roolipeli, SP-harjoitus pienryhmässä ja palaute	Jälki- ja seurantakysely	SP-harjoitukset arvioitiin hyödyllisiksi Seurannassa nousi esiin tarve perusteellisemmalle palautteelle ja emotionaaliselle tuelle harjoitustilanteessa
Schmitz ym. 2018 Sveitsi (49)	Vapaaehtoinen opetus vuorovaikutuskurssin suorittaneille SPIKES-mallin esittely verkko-oppimateriaalina Teksti, video tai vihjeitä sisältä video huonojen uutisten kertomisesta SP-harjoitus	Kysely ennen SP-harjoitusta Videoitujen SP-harjoitusten asiantuntija-arviointi	Vihjeitä sisältäneen videon nähnyt ryhmä suoriutui muita ryhmiä paremmin SP-harjoituksista
Parikh ym. 2017 Yhdysvallat (50)	Kirurgian opetukseen liittyvä palliatiivisen hoidon pakollinen harjoitus Kolme SP-harjoitusta, joista yhdessä tuli kertoa huonoja uutisia ja kohtaamisesta sai palautteen	Seurantakysely	Huonojen uutisten kertomisen taito säilyi seuranta-aikana
Berney ym. 2017 Sveitsi (51)	Opetus osana pakollista vuorovaikutuskurssia Interventioryhmä: yksilöllinen SP-harjoittelu Vertailuryhmä: SP-harjoittelu pienryhmissä Opetuksen loppuun kaikilla SP-harjoitus	Videoitujen SP-harjoitusten asiantuntija-arviointi Interventioryhmässä arvio myös ennen opetusta	Yksilöllinen harjoittelu kehitti huonojen uutisten kertomista Ryhmien välisissä vertailuissa yksilöllistä harjoittelua saaneet menestyivät paremmin kuin pienryhmissä harjoitelleet
Coutinho ym. 2016 Portugali (52)	Luento huonojen uutisten kertomisesta (SPIKES)	Online-kysely	Suurin osa arvioi hyötynensä SPIKES-mallin esittelystä luennolla Pelkkää luentoa ei pidetty riittävän tehokkaana opetusmenetelmänä

Cvengros ym. 2016 Yhdysvallat (53)	Opetus osana vuorovaikutuskurssia Vapaaehtoinen ennakkomateriaali, pienryhmäkeskustelut (SPIKES), SP- havaintoesitys, SP-harjoittelua pienryhmissä, videoitu SP-harjoitus, itsearviointi ja palaute	SP:n arvio Ryhmänvetäjien ja koulutuksen johtajan arvio	Opiskelijat osoittivat harjoituksissa emotionaalista tukea hyvin, mutta tiedon jakamisessa, päättöksenteossa ja tilanteen lopettamisessa oli vaikeuksia
Hurst ym. 2015 Sveitsi (54)	Interventiotutkimus Keskustelua etiikasta seminaarissa SP-harjoitus pienryhmissä ja palaute	Ennakko- ja seurantakyselyt	Hyödyllinen seminaari: tietoisuus huonojen uutisten kertomisen vaativuudesta lisääntyi Seurannassa opiskelijoiden huolet vähenivät ja oman toiminnan tarkkailusta huomio siirtyi aiempaa enemmän potilaaseen
Dunning ym. 2015 Iso-Britannia (55)	Pilotti yhdelle opiskelijalle Mm. huonojen uutisten kertomista käsittelevän mallin esittely (SPIKES), 3 videoitua SP-harjoitusta, vuorovaikutuksen arviointi videoilta	Tutkijan arvio videoiduista SP- harjoituksista SP:n arvio	Vuorovaikutus parani ja potilaskeskeisyys lisääntyi harjoittelun seurauksena
Sweeney ym. 2015 Irlanti (23)	Opetus osana valinnaista palliatiivisen hoidon kurssia Luento (SPIKES), roolipelit ja SP- harjoitukset pienryhmissä	Ryhmähaastattelut Pienryhmäharjoittelun äänitteen arviointi Jälkikyselyt opiskelijoille ja ryhmänohjaajille	Roolipeli oli onnistunut opetusmenetelmä, samoin SPIKES-mallin hyödyntäminen opetuksessa Tietoisuus vuorovaikutuksen tärkeydestä ja osaamisvaatimuksista lisääntyi Asenteissa ja taidoissa tapahtui kehittymistä
Layat Burn ym. 2014 Sveitsi (56)	Interventiotutkimus Keskustelua etiikasta seminaarissa SP-harjoitus pienryhmissä ja palaute	Ennakko- ja seurantakyselyt	Interventio kehitti opiskelijoiden huonojen uutisten kertomisen taitoja, mutta osaamistaso jäi kohtuulliseksi Huonojen uutisten kertominen koettiin epämiellyttäväksi vielä koulutuksen jälkeenkin
Skye ym. 2014 Yhdysvallat (57)	Pakollinen kurssi Ennakkomateriaali, näyttelijöiden interaktiivinen esitys ja keskustelu, SP- harjoitukset pienryhmissä	Vapaaehtoinen kysely kurssin lopuksi	Enemmistön mielestä harjoitukset olivat hyödyllisiä Teatteriesitys koettiin realistiseksi Itseluottamus lisääntyi suurimmalla osalla SP-harjoitukset auttoivat tarkastelemaan omaa ja muiden toimintaa
Stiefel ym. 2013 Sveitsi (58)	Interventiotutkimus Ryhmä1 (ryhmäharjoitukset): 2 videoitua SP-harjoitusta koko ryhmälle, videoiden katselu ja keskustelu Ryhmä 2 (yksilöharjoitukset): videoitu SP- harjoitus jokaiselle opiskelijalle, videoiden katselu ja keskustelu	Jälkikysely Videoitujen SP-harjoitusten asiantuntija- arviointi	Opiskelijat olivat tyytyväisiä opetukseen: yksilöharjoittelun ja palautteen tärkeys korostuivat Opiskelijat, jotka eivät päässeet harjoituksessa itse haastattelemaan SP-potilasta olivat muita tyytymättömämpiä opetukseen
Kiluk ym. 2012 Yhdysvallat (24)	Opetus osana onkologian harjoittelua Lukutehtävät (SPIKES)	Ennakko- ja jälkikyselyt	Tieto hyvistä käytänteistä ja keskustelutekniikoista sekä rentous huonojen uutisten kertomistilanteissa lisääntyivät

	Videoitu SP-harjoitus, josta palaute ja keskustelu pienryhmissä		SP-potilaat arvioitiin realistisiksi sekä videoanalyysit ja pienryhmäkeskustelut hyödyllisiksi
Schildmann ym. 2012 Saksa (25)	Valinnainen kurssi Kurssin alussa videoitu SP-harjoitus, teoriaa (SPIKES), roolipelit ja palaute, lopuksi videoitu SP-harjoitus	Videoitujen SP-harjoitusten asiantuntija-arviointi ennen opetusta ja sen lopussa SP:n arvio	Huonojen uutisten kertominen kehittyi merkittävästi koulutuksen vaikutuksesta
von Lengerke ym. 2011 Saksa (26)	Pakollinen vuorovaikutuskurssi Luennot ja harjoitukset (SPIKES), roolipelit pienryhmissä, SP-harjoitukset	Ennakko- ja jälkikyselyt	SP-harjoitukset koettiin hyödyllisiksi ja huonojen uutisten kertomisessa havaittiin kehittymistä
Bonnaud-Antignac ym. 2010 Ranska (27)	Opetus osana onkologian opintojaksoa 1. tapaaminen (pakollinen): luento ja ryhmäkeskustelu (SPIKES) 2. tapaaminen (vapaaehtoinen): videoitu SP-harjoitus, psykologin arviointi ja keskustelu 3. tapaaminen (vapaaehtoinen): SP-harjoituksen videon katsominen, yksilöllinen palaute lääkäriltä	Ennakko ja jälkikyselyt Psykologin arvio Loppukoe	Tieto huonojen uutisten kertomisesta lisääntyi, vuorovaikutus parani ja palaute lisäsi itsevarmuutta Empatian osoittaminen koettiin vaikeaksi Opetuksessa käytetyn mallin (SPIKES) muistivat paremmin opiskelijat, jotka kokivat kehittyneensä koulutuksen vaikutuksesta
Bowyer ym. 2010 Yhdysvallat (28)	Opetus osana kirurgian opintoja Ryhmä 1: ei opetusta ennen SP-harjoitusta Ryhmä 2: SPIKES-video ennen SP-harjoitusta Ryhmä 3: luento (SPIKES) ja SP-tilanteen havainnointi ja keskustelu ennen SP-harjoitusta Ryhmä 4: sama kuin ryhmässä 3, lisäksi SPIKES-video ennen SP-harjoitusta Opetusta kaikille vapaaehtoisille harjoitusten jälkeen	Ennakko- ja jälkikyselyt SP:n arvio	SP-harjoitus arvioitiin hyödylliseksi ja realistiseksi Huonojen uutisten kertomisen suunnittelu ja toimintakyky tilanteessa paranivat Ryhmässä 2–4 osaaminen oli parempaa verrattuna ryhmään 1, joka ei saanut opetusta ennen SP-harjoitusta
Dikici ym. 2009 Turkki (59)	Interventiotutkimus SP-harjoitukset pienryhmissä	Jälkikysely Ennakko-, jälki- ja seuranta-arvio OSCE-testillä	Kurssi ja SP-harjoitukset arvioitiin hyödyllisiksi OSCE-tuloksissa merkittävää parannusta seuranta-aikana
Baer ym. 2008 Yhdysvallat (30)	Pakollista opetusta Luento (SPIKES) ja esimerkkivideo Videoidut SP-harjoitukset pienryhmissä (syövästä selvinneet potilaina) ja palaute SP-potilaiden paneelikeskustelu	Ennakko- ja jälkikyselyt Kurssiarviot SP:n arvio	Kurssi koettiin erittäin hyödylliseksi ja varmuus vuorovaikutustaidoista lisääntyi SP-harjoitukset syövästä selvinneiden kanssa saivat parhaan arvion Paneelikeskustelut koettiin hyödylliseksi

Supiot ym. 2008 Ranska (60)	Pilotti onkologian harjoittelujakson yhteydessä Video syöpädiagnoosin kertomisesta ja ryhmäkeskustelu Osalle videoitu SP-harjoitus, psykologin arviointilomake ja keskustelu, palaute lääkäriltä	Psykologin arviointilomakkeet Vapaaehtoinen kysymys onkologian kokeessa	Koulutuksen kaikissa vaiheissa mukana olleet menestyivät kokeessa hiukan paremmin kuin opiskelijat, jotka eivät osallistuneet pilottikoulutukseen tai osallistuivat vain videon katsomiseen ja ryhmäkeskusteluun
Sanchez-Reily ym. 2007 Yhdysvallat (31)	Valinnainen palliatiivisen hoidon pilottikurssi SPIKES-esittely, keskustelu kokemusasiantuntijoiden kanssa, tapaustutkimusten tarkastelu	Ennakko- ja jälkikyselyt	Tietotaso lisääntyi, mutta ei parannusta vuorovaikutustaidoissa Huonojen uutisten kertomisen arvioitiin muuttuneen empaattisemmaksi koulutuksen seurauksena SPIKES-malli arvioitiin vaikeaksi
Bowyer ym. 2006 Yhdysvallat (32)	Opetus osana kirurgian opintoja Ryhmä 1: ei opetusta ennen SP-harjoitusta Ryhmä 2: luento (SPIKES), taitoharjoittelu ja palaute pienryhmissä ennen SP-harjoitusta	Ennakko- ja jälkikyselyt SP:n arvio	SP-harjoitukset arvioitiin realistisiksi ja hyödyllisiksi Ennen SP-harjoitusta opetusta saaneessa ryhmässä 2 huonojen uutisten kertominen arvioitiin paremmaksi useilla osa-alueilla ja taidoissa koettiin enemmän kehittymistä kuin ryhmässä 1
Schildmann ym. 2006 Saksa (61)	Valinnainen kurssi SP-harjoitukset pienryhmissä, palaute ja keskustelut	Ennakko- ja jälkikyselyt	Keskeiset vuorovaikutustaidot arvioitiin kurssin vaikutuksesta merkittävästi paremmiksi Kurssi antoi hyödyllisiä ehdotuksia oman viestintäkäyttäytymisen kehittämiseksi
Kalet ym. 2005 Yhdysvallat (62)	Opetus osana kirurgian harjoittelujaksoa Työpaja: luento, 2 videoitua esimerkkitapausta ja pienryhmäkeskustelu, SP-harjoitukset pienryhmissä, palaute ja yhteenveto	Kysely	Kokeneiden lääkäreiden antama palaute SP-harjoituksista koettiin hyödylliseksi Toivottiin enemmän palautetta vuorovaikutustaidoista ja mahdollisuutta havainnoida kokeneiden lääkäreiden toimintaa
Torke ym. 2004 Yhdysvallat (63)	Opetus osana pakollista saattohoidon työpajaa Lukijateatteri ja keskustelu sekä luento Kirjalliset ohjeet, roolipeliharjoitus ja palaute	Jälki- ja seurantakyselyt	Roolipeli lisäsi ymmärrystä huonojen uutisten kertomisesta ja potilassuhteen rakentamisesta Palaute koettiin hyödylliseksi Kurssin jälkeen kyettiin empatian ja tuen tarjoamiseen sekä ymmärrettävään huonojen uutisten kertomiseen